

ESTONIA TEATER

„Esimene kevadpäev“

Dodie Smith'i komöödia 3 vaatuses (8 pildis).

Näitejuht: teeneline näitleja Ants Lauter.

Dekoratsioonid: Voldemar Haas.

TEGELASED:

Dorothy Hilton	Marje Parikas
Roger Hilton	Arnold Vaino
Vera	Alice Sernan
Anna Hilton	Reet Aarma
Martin Hilton	Valentin Lind
Catherine Hilton	Mare Leet
Kokk	Albina Kausi
Prona Milsom	teen. näitleja
Paul Francis	Betty Kuuskemäa
Ethel Francis	Jüri Koger
Muriel Weston	Meta Luts
Frank Haines	Liina Reimann
Elsie Lester	teen. näitleja
Beatrice Gwynne	Ants Lauter
Alistair Brown	Salme Lott
Joan Collet	Gerda Murre
	Teet Koppel
	Mercedes Kamp

I vaatus: 1. pilt: Roger ja Dorothy Hiltoni magamistuba nende majas
St. Johni puistusel, kl. 8 hommikul.

2. „ köök, kell 8.30.

3. „ Paul Francisel aetelise „Hollandi pargis“, kell 4.45 p. l.

II vaatus: 4. pilt: Frank Haines'i katuskamber Jermyni tänaval, kell 5.15 p. l.

5. „ Roger Hiltoni kontor Temple'is, kell 5.55 p. l.

6. „ Aed Hiltonite maja taga, kell 6.45 p. l.

III vaatus: 7. pilt: Ann ja Catherine Hiltoni magamistuba.

8. „ Roger ja Dorothy Hiltoni magamistuba kell 11.45 õhtul.

Näidendi tegevus toimub ühel varakevadisel päeval hommiku kella 8 kuni keskööni.

Algus kell 1/2 8, lõpp kella 11 paigu õhtul.

Märkus: 1) Tagasitöödud piletite hind võetakse arvesse ainult siis, kui odavam pilet kallima hinnalise vastu vahetatakse.

2) Saalis, jalatua- ja riieteholuruumes on suitsutamine keelatud. Suitsutajaid palutakse alamt suitsutamiseks määratud ruumete tavaliselt, mis ei ole määratud juure, korraldumise teenistuses olevatel ametnikudel on eeskiri, korralduskirjete tähtsena sellele korraldumisele jätkada, mille alla paenduda palutakse.

3) Ettekande ajal on saali üksed kinni.

Jahatus.

ESTONIA TEATER

Satesõnaks.

„Esimene kevadpäev“ näidendi pealkirjana võib tunduda kriitika-hinnulisemal osale publikust vahest liiga „subkriitiline“ ja ka paljupakkuv. Samataoliselt võib mõjuda teadmine, et selle kevadkomöödia autor on naine: Dodie Smith. Kuid säärased ebalejad saab veidi lohutada juba teatmega, et „Esimene kevadpäev“ pealkiri on originaalselt „Call It a Day“ — tõlkes umbes „Päev mis päev!“ või „Vaat kus päev!“ Kuna aga see teos on killaltki võidukal turneel Mandri-Euroopa pealinnades on esinenud lööksõnalisema „Esimene kevadpäev“ nime all, siis jäädi selle juurde meilgi.

Teiseks olgu kaitsitud ka kõnealuse naisautori lugupeetavus. Dodie Smith on kylli üks nooremaja inglise näidendikirjanikke, ent sellegi pärast — või vahest isegi selle tõttu — üks nimekamaid käesoleval hetkel. On tildse tähelepanuväärne, millisel suurel hulgal ja millises kvaliteedis esinevad inglise kirjanikkonnas naised. Romani alal näib nende käes olevat otse tlevõim; lavakirjandus on jäänud rohkem kõrvale nende ambitsioonidest — nähtavasti oma suurema vormi- ja „drill“-nõudlikkuse tõttu. Dodie Smith on aga selle ala jaoks eriliselt ette valmis-tatud ning varustatud: ta ise on pärit lavalt.

Autori säärane minevik ei ilme ta komöödias rõõmustaval kombel mitte erilise „histrionlikkusena“ ega trikkidekunnina. Otse vastupidi: „Esimene kevadpäev“ üks noobleimaid omadusi on ta tegelaste hingeelu loomulikkus, endastmõistetavus ja isegi igapäevsus. Sama võib öelda ka sündmusstiku kohta selles teoses. Lõppeks peitub ju „Esimenes kevadpäev“ kylli üks põline ning traditsiooniline komöödiatüüp: korraldiku Dorothy Hiltoni ja mitte vähem korraldiku Frank Haines'i vahel saab „mittekorraldiku suhe“ tekkida ainult selle tõttu, et härra peab daami alul kellekski teiseks, pealegi oma väljavahitaks, keda ta pole seni näinud. Kuid kas see võte, mis teismuguses ümbruses mõjaks tüttavalt, hakkab siin tildse silma? Ei — kõgu õhkkonna loomulikkuse ja tegevuse peene detailistuse tõttu tundub kõik usutavana.

Vähimat originaals loetuna pakub „Esimene kevadpäev“ lavateose kohta ebatavaliselt suurt mõnu oma kultuurise ning tiheda psühholoogilise kunsiga, oma tegelaste karikatuurata elulisusega ja oma meeltoitude pingutamata vaimusuga. See komöödia ei tegele niimõistetud „suurte küsimustega“, kuid ta tildse palju elu väga mitmete kitigede kohta. Oma kodumaal ja kärbeteta ettekantuna ei puuda sel teosel ka kontakt ajaprobleemidega ning isegi tihiskondlike küsimustega.

Oma tõhusa kirjandusliku andega on Dodie Smith käesoleval korral loonud näidendi, milles imelikul kombel ei tule ette väikerolle, öieti isegi mitte kõrvalosi. Tegevuse pingutamata loomulikkuse tõttu on igal tegelasel ruumi näidata end omaette karakterina, huvitada meid oma indiviidualsete „iselooma-värvidega“. Seejuures pole „Esimene kevadpäev“ sugugi vormitu, ainult maalt näidendi. Oma piltide vaheldusega (algupärands 9 pilti) eri miljöös, õhkorradate ja meeltoitude vahel saavutab ta isesuguse rütmi ja miimikultiguse. Nii suudetakse näidata n. n. „tavalise elu“ tõukejõude ja koostist sedavõrd sügestiivses läbiloikes, et see kõik saab meile uudseks ja huvitavaks.

Kas ei peituigi „moode näidendi“ probleem suuremat osalt selles, et tuleb otsida ja leida vormivahendeid — tehnilisi vahendeid — ehle lähenemiseks ja elu kinnipüütmiseks säärastel, et ta käest ära ei libiseks, et ta laseks näha end „loomulikkus olukorras“ ja ilma poosita?